

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-09-000 501
Дана: 11.12.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца М. Б., Т., ... број ..., кога заступају пуномоћници С. Т. и Н. Ћ., адвокати Заједничке адвокатске канцеларије, Т., Ул. ... број ... против тужених Ортопедског предузећа Р., Т., кога заступа пуномоћник законског заступника Д. Б., адвокат Б., Улица ... број ... и М. А., Т., ..., ради предаје у посјед и закључења уговора, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-08-000 279 од 12. 03.2009. године на сједници одржаној дана 11.12.2009. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија

Одбија се тужилац са захтјевом за накнаду парничних трошкова.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Требињу број 095-0-П-07-000 256 од 06.05.2008. године одбијен је тужбени захтјев којим је тражено да се утврди да је тужилац М. Б. (у даљем тексту: тужилац) на основу рјешења број 4614 од 19.10.1990. године о дојели стана на коришћење, стекао право трајног коришћења једнособног стана у Т., насеље ..., објект ..., ламела ..., стан ..., спрат ..., површине 43 м², да се обавезе првотужени Ортопедско предузеће Р. из Т. (у даљем тексту: првотужени) да као закуподавац у року од 30 дана од дана доношења пресуде закључи са тужиоцем уговор о закупу стана, са елементима прописаним законом, у противном да ће пресуда замијенити предметни уговор док се исти не закључи у смислу члана 38. став 1. Закона о приватизацији државних станова, те да се обавезе друготужени М. А. (у даљем тексту: друготужени) да преда у посјед тужиоцу напријед описани стан у року од 30 дана и под пријетњом извршења. Одбијен је и тужбени захтјев да се обавезе првотужени да исплати тужиоцу новчану противувриједност једнособног стана у износу од 43.000,00 КМ, у року од 30 дана, те да му накнади трошкове парничног поступка од 2.370,00 КМ. Тужилац је обавезан да првотуженом накнади парничне трошкове у износу од 2.421,90 КМ у року од 30 даиа и под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-08-000 279 од 12.03.2009. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се пресуда преиначи тако што би био усвојен његов тужбени захтјев, а тужени обавезани на сношење парничних трошкова или да се укине у цјелини и предмет врати па поновно суђење другом вијећу другостепеног суда.

Првотужени је у одговору на ревизију предложио да се ревизија тужиоца одбије.

Друготужени није доставио одговор на ревизију.

Тужбом се тражи утврђење постојања тужиочевог права на трајно коришћење спорног стана, ближе описаног у изреци првостепене пресуде, обавезивање првотуженог да с тужиоцем закључи уговор о закупу тог стана, којег би до закључења уговора замијенила пресуда, као и обавезивање друготуженог да тужиоцу преда тај стан у посјед, слободан од лица и ствари. Постављен је и евентуални тужбени захтјев у смислу члана 55. став 4. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09, у даљем тексту ЗПП) да првотужени исплати тужиоцу новчану противувриједност једнособног стана у износу од 43.000,00 КМ у року од 30 дана од дана доношења пресуде и под пријетњом извршења, уз досуђење парничних трошкова.

Коначним и правноснажним рјешењем Ортопедског предузећа Р. – Б.1 број 4614 од 19.10.1990. године тужиоцу је, према утврђеном чињеничном стању, као раднику тог предузећа у РЈ Т. из Т. дат на коришћење једнособан стан у површини од 43 м² у насељу ... у Т. у објекту ..., улаз бр. ..., стан број ..., спрат ... . Ортопедско предузеће Р. д.д. за израду ортопедских помагала са п.о. Б.1, Ул. ... број ..., основало је својом одлуком број 01/99 од 07.07.1999. године првотужиоца под називом: Ортопедско предузеће за израду ортопедских помагала Р. д.о.о. Т., које је 12.08.1990. године уписано у судски регистар код Основног суда у Требињу као регистарског суда. Тужилац се није уселио у стан који му је дат на коришћење. До рата стан није био завршен, а за вријеме рата тужилац је био отсутан из Т. У тужби је навео да се сада, према његовом сазнању, „у посједу предметног стана ... налази друготужени”. Друготужени је ове наводе оспорио тврдњом да је стан, који користи, купио од Стамбене задруге П., Т., те да се ради „о потпуно другом стану, не дакле ономе стану који је тужиоцу дат на кориштење”. Тужилац је тврдио да је на основу члана 28. Закона о стамбеним односима („Службени лист СР БиХ”, број 14/84-пречишћени текст, 12/87 и 36/89 и „Службени гласник РС”, број 12/93, 22/93, 12/99 и 31/99, у даљем тексту ЗСО) „стекао право да се усели у предметни стан”.

Првостепени суд је закључио да се на случај тужиоца, који се никад није уселио у спорни стан, не може примијенити одредба члана 28. ЗСО. Утврђење постојања трајног права коришћења стана, дозвољено је само у ситуацији кад се стан користи без правног основа дуже од осам година, сходно члану 30. став 7.

ЗСО. Како се тужилац није никад уселио у спорни стан, он не може са основном тражити да се утврди да је стекао право трајног коришћења тог стана, да се првотужени обавезе да с њим закључи уговор о закупу стана, ни да се друготужени обавезе да му преда стан. Пошто није стекао станарско право на спорном стану у смислу одредаба члана 11. ЗСО, нити је „успео издејствовати закључење уговора о закупу истог стана”, тужилац, како је то закључио првостепени суд, „не може по општим принципима накнаде штете ни потраживати изпос од 43.000 КМ”.

Чињенична утврђења и правна схватања првостепеног суда прихватио је и другостепени суд, уз указивање на то да тужилац „у конкретном случају...није стекао имовину у смислу члана 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију о људским правима и основним слободама, јер право па имовину не постоји до тренутка до када лице нема конституисано право на имовину која је у питању”, односно да „право на имовину не подразумејева право на стицање имовине”.

Становишта нижестепених судова су правилна.

Ревизија није основана.

Тужилац се није, према стању у списима, обратио надлежном органу са захтјевом за уселење у спорни стан у једном разумном року, рачунајући од 19.06.1996. године, као дана кад су у РС укинута ратно стање и стање непосредне ратне опасности, него тек 21. септембра 2007. године кад је поднио првостепеном суду тужбу, којом је покренут овај спор. У списима нема податка ни да се је обраћао Министарству за ... ради враћања стана као напуштене имовине до 19.04.2000. године у смислу члана 16. Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине („Службени гласник РС”, број 38/98, 41/98-исправка, 12/99, 31/99, 38/99, 13/02, 64/02-исправка, 39/03 и 96/93, у даљем тексту: ЗПП ЗКНИ). У тужби је, додуше навео да је „дана 13.11.1998. године Комисији за ... поднио захтјев за поврат некретнина, будући да је имао статус избјеглице у Ш.”. Тужилац међутим ове наводе није доказао, нити је објаснио да ли је Комисија за ... донијела одлуку о његовом захтјеву, ни како је одлучила. Терет доказивања ових чињеница лежао је на тужиоцу у смислу члана 7. став 1. у вези са чланом 123. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, и 49/09, у даљем тексту: ЗПП). Тужбени захтјеви тужиоца нису према томе, основани ни са становишта ових одредаба.

У вези ревизионих навода тужиоца потребно је указати па слиједеће.

1. Током поступка није било ни спорно да је рјешење о додјели стана тужиоцу постало коначно и правноснажно. Рјешење је међутим, и поред тога што „није стављено ван снаге” изгубило значај правног основа за уселење тужиоца у спорни стан с обзиром на протек времена од 19. јуна 1996. године до поношења тужбе, односно до дана који има у виду напријед поменута одредба члана 16. ЗПП ЗКНИ.

2. Понашање првотуженог не може се сматрати незаконитим, како тврди ревидент, а ни несавјесним. Пошто му се тужилац није обратио са захтјевом за предају стана у периоду у коме се је могло тражити враћање напуштене имовине, а ни касније, првотужени је имао оправдан разлог за закључак да тужилац више није заинтересован за спорни стан и да он (првотужени) може слободно располагати тим станом.

3. Тужилац није могао бити лишен имовине коју није ни имао. Због тога му, доношењем нижестепених пресуда, нису повријеђена права на имовину из члана П/3-к Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Првог протокола уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

4. Посебно се није могао прихватити став, изражен у ревизији да „тужилац у свему ... остаје код жалбених навода”. Одредбама ЗПП није наиме предвиђена процесна могућност да се жалба против пресуде сматра саставним дијелом ревизије.

Из реченог произилази да нижестепене пресуде немају недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Сходно томе, ревизија тужиоца је одбијена као неоснована (члан 248. у вези са чланом 241. ЗПП).

Пошто тужилац није успио са ревизијом, нису му досуђени парнични трошкови за састав ревизије (члан 397. став 1. у вези са чланом 386. став 1. ЗПП). За одлучивање о осталим парничним трошковима тужиоца у првостепеном и другостепеном поступку нису били испуњени услови из члана 397. став 2. ЗПП.

Предсједник вијећа

Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић